

נעימות הפרשה

מפי מודינו
פה מפיק מדגליות
הרב יצחק אהרן גאלדהידש שליט"א

בראשית תשפ"ז

גליון ק"ג

לעילוי נשמת

האשה הצדקנית מרת שיינדיל בת הרה"ח יעקב ע"ה
נלב"ע למחרת יוהכ"פ - י"א תשרי - תשמ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

בעיצומו של ימי המגבית מודים אנו מעומקא דליבא לכל אחד ואחד
בפרטות אשר השתתף כבר במגבית, ויעזור השי"ת שיתברך בכל הברכות.
ומכאן תצא קריאה של חיבה לכל אחד ואחד להשתתף במגבית שנוכל
להמשיך בהפצת התורה ביתר שאת בס"ד.

לקחת חלק בזיכוי הרבים ובהוצאות המרובות:

בנדרים פלוס ע"ש "נעימות הפרשה" או בפלא' 053-4143747

ניתן לשמוע השיעורים

בקול נעימות הפרשה 077-2110208

מס' ארה"ב 901-9311-518-1

שיעורים שבועיים בשלוחה 1 | שיעורים יומיים בשלוחה 4

לתרומות והנצחות

לעילוי נשמת או לזכות יקירכם

ניתן לתרום ב"נדרים פלוס" ע"ש נעימות הפרשה

או בפלאפון מס' 053.414.3747

י"ל ע"י מכון נעימות הפרשה להפצת שיעורים מפי מודינו שליט"א

לקבלת הגיליון ולהעדרות והארות במייל nh987611@gmail.com

תוכן הענינים

פרשת בראשית

ה.....	כל הבריאה נבראה במאמר הראשון.
ו.....	העולם הזה הכל הוא
ז.....	מידת הבטחון.
ז.....	כיצד יבא לידי בריאות
י.....	לשוב בתשובה באופן הראוי.
	תכלית חודש תשרי - כרי שישתוקק האדם לשוב לגן עדן כטעם
יא.....	הכנסתו של אדם הראשון לגן עדן
יב.....	להאכיל את בני"י בכל שעה
יג.....	ביאור הענין של אם תטיב שאת
יד.....	להכיר שהיצה"ר הוא שונאו
טו.....	עניני שבת בראשית

פניני פרשת בראשית - עשנת תשפ"ה

ז.....	התחלת התורה - האמונה והבטחון
ז.....	אחד המרבה שלא לשמה ואחד הממעט לשמה - מי מהם עדיף.
כא.....	להתפלל על הכל

פרשת בראשית

כל הבריאה נבראה במאמר הראשון

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: (פרק א פסוק א)

לדבר, והוא, שאמר כל עשרת הדברות
בדיבור אחד, ולא קדם דיבור לחבירו.

ועפ"ז מבאר, שהשי"ת כל מה
שברא בעולם, שהם המקורות וכל אשר
ישנן במציאות ושמים וארץ **הכל כאשר
לכל בראו ה' בדיבור אחד**, וזה הוא
אומרו **בראשית ברא אלקים את השמים
ואת הארץ**, דקדק לומר שני אתין
לרבות כל הנמצא בעולם, ולהיות
שהנבראים הם רבים, כי מלבד העשרה
דברים הניכרים ונראין לעין כל כמו
שמנאום חז"ל (חגיגה יב) וזה לשונם
עשרה דברים נבראו ביום אחד שמים
וארץ אור חשך תהו בהו וכו' מים רוח
ע"כ, מלבד אלו יש עוד בריות אחרים
נעלמים ונבלעים בכוחות היסודות, יש
מהם ניכרים באמצעות ההתכה, יש
מהם באמצעות ההרכבה, יש מהם
בהשתנות הזמנים, יש מהם בכח
ההיולי, ורבו מלספור, אשר לזה כללם
הבורא בב' פרטים גדולים ועצומים
בשמים ובארץ והם הם הב' ריבויים
שריבה באומרו את השמים ואת הארץ,
ובמאמר אחד ברא הכל יתעלה שמו.

וזה הכוונה במה שאמרו בראשית
מאמר הוא, שבמאמר זה נכללו כל

שנינו באבות (פ"ה מ"א) **בעשרה
מאמרות נברא העולם**. ואמרו בגמרא
(ר"ה לב.) 'עשרה מאמרות שבהן נברא
העולם הי' נינהו, ויאמר דבראשית
תשעה הו, בראשית נמי מאמר הוא,
דכתיב בדבר ה' שמים נעשו', היינו
שבגמרא הקשו שמצינו רק תשעה
פעמים 'ויאמר' בפרשה, וראה שם
בראשונים מה הם אותם תשעה
'ויאמר', ומה הכוונה בעשרה מאמרות,
ועל זה אמרו ד'בראשית' נמי מאמר
הוא.

ויש להבין מדוע מאמר זה הא
בלשון 'בראשית', ולא בלשון 'ויאמר',
ומבאר **האור החיים** הק' והוא מחדש
ענין נפלא, כי הנה עוד יש לדקדק
בכתוב אומרו "את" השמים "ואת"
הארץ, מה בא לרבות בב' אתין אלו.

ומבאר שכוונת הכתוב הוא על זה
הדרך, וכתב 'קודם אעירה שחר המוצג
אצלנו מגדולת הבורא מה גדלו מעשיו',
כי האדון ברוך הוא יוכל דבר דיבור
בלתי מושג בנבראים כאמרום ז"ל
(מכילתא פרשת יתרו) בפירוש הכתוב (שמות
כ, א) וידבר אלקים את כל הדברים וגו',
וזה לשונם דברים שאין הפה יכול

העשרה מאמרות שבהם נברא העולם, הראשון שבכולן בו נברא הכל, אלא שלא היה מסודר והיו כל הבריות בנמצא אבל חסרו הסדר, וסדרן הקב"ה דבר יום ביומו, ביום ראשון הכין והבדיל האור מן החשך וקנה החשך מקומו והאור מקומו, וכן בשאר הימים, ע"כ דברי האוה"ח הק'.

העולם הזה הבל הוא

שם.

השבת, לחלק המנוחה של השבת, כדפירש"י (להלן ב, ב) 'מה היה העולם חסר מנוחה, באת שבת באת מנוחה', שאם אחד משתמש עם המנוחה של השבת לענינים גשמיים, ענין זה ההביל שלמה המלך, לפי שצריכים להשתמש עם המנוחה של שבת באופן של 'מנוחה שלמה שאתה רוצה בה, יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם ועל מנוחתם יקדישו את שמך', ולא לענינים גשמיים, אבל אם ישתמש למנוחת השבת רק לענין מנוחה ממלאכה וכדי לאכול ולשתות ולישון, מנוחה זה מהביל שלמה המלך.

אבל כשמשתמש עם הבריאה לצורך גבוה, על זה נאמר בסוף קהלת (יב, יג) 'סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם', ואם משתמש לענין זה בבריאה, בזה העלה את כל הבריאה, אבל אם

במגילת קהלת מראה שלמה המלך את ההבל שבעולם הזה, וכמו שנאמר בתחילת קהלת (קהלת א, ב) '**הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל**', ופירש"י 'קהלת קורא תגר, ואומר על כל יצירת שבעת ימי בראשית שהכל הבל של הבלים הוא' שכן בפסוק זה נזכר ז' פעמים הבל, 'הבל', 'הבלים' - ב' פעמים הבל, הרי ג', 'הבל הבלים', עוד ג', ו'הכל הבל' הוא השביעי, שאמר שכל שבעת הימים הכל הבל, ובזה מלמדנו שלמה המלך שכל העולם הזה הוא כולו הבל.

אבל יש להבין מה הכוונה שאמר על כל יצירת שבעת ימי בראשית שהכל הבל הבלים הוא, והרי בכלל השבעה ימים הוא גם יום השבת, וכי אפשר שגם על הבריאה של יום השבת התבטא שלמה המלך כי הכל הבל. ואפשר שכוונתו הוא לחלק הגשמי של

ישתמש עם הבריאה לעניני גשמיות, בגימטריא 'בראשית ברא', לרמז בזה דבר זה מהבל שלמה המלך. שהבריאה כולה, שנרמזה בפסוק זה וכדברי האור החיים הק' הנ"ל, את הכל והביל שלמה המלך, אם אין האדם משתמש עם העולם הזה לצורך גבוה. **הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל',**

מידת הבטחון

שם.

בספה"ק **שפתי צדיקים** מביא בשם הרה"ק **מאפטא זי"ע**, שתיבות ב'ראשית ב'רא א'לוקים א'ת ר"ת בבא"א לרמז על הפסוקים ב'ך ב'טחתי א'ל א'בושה (תהילים כה, ב), וכן א'שרי א'דם ב'וטח ב'ך (שם פד, יג), המרמזין על מידת הבטחון, ולכן התחילה התורה בתיבות הללו לומר לך שזהו עיקר ותחילת מהות האדם לבטוח בה' בכל עת ובכל שעה. ענין זה נוגע גם כשעומדים בשבת בראשית, כשהאדם מתחיל ללכת בדרך החדשה שקיבל עליו בחודש תשרי, יאמין ויבטח בה' שיזכה לסיעתא דשמיא לקיים הקבלות טובות שקיבל על עצמו.

כיצד יבא לידי בריאות

שם.

אומרים בשם צדיקים 'בראשית ברא', שבתחילה ובראשית כל הוא שיהיה האדם בריא בגופו, ובכלל זה הוא שיזהר האדם בבריאות הגוף, שכן כדי שיוכל האדם לעבוד את ה' הרי נחוץ שיהיה לו גוף בריא איתן ויהיה בכוחו, וכבר אמר הרה"ק מרוז'ין זי"ע, חור קטן בגוף - חור גדול בנשמה, שעל

חפץ חיים, כי הוא חלק מפסוק, וכאשר דרש מאמר זה על הפסוק 'בראשית ברא' לא דרש רק על תיבות אלו, לפי שהוא פסוק שלא פסקה משה, אלא דרש כך: 'בראשית ברא', ראשית הכל יהיה האדם בריא, 'אלקים' - באופן זה יוכל לעבוד האדם את השי"ת, 'את השמים' צריכים לעבוד את השי"ת ברוחניות, 'ואת הארץ' צריכים לעבוד את השי"ת גם בעניני גשמיות, ולשם כך ישפיע עליו השי"ת גשמיות.

וכיצד יבא האדם לידי בריאות, ראה מה שמבאר בספה"ק דגל מחנה אפרים^א בריש ספרו הק', שיש בפסוק זה רמז לדבר, להבין פתיחת תורתנו הקדושה בלשון 'בראשית', דהנה דוד המלך ע"ה אמר (תהלים יט, ח) תורת ה' תמימה משיבת נפש, וצריך להבין שייכות זה שהיא תמימה ומשיבת נפש. והענין הוא כך כי ידוע מה שאמרו בזוה"ק

ידי שלא יהיה בעל כח לא יוכל לעבוד את ה'.

וענין זה מבואר ברמב"ם (פ"ד מהלכות דעות ה"א) 'הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה, לפיכך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדין את הגוף ולהנהיג עצמו בדברים המברין והמחלימים'.

ועל פי זה יש לומר בדרך צחות הטעם שסומכים בברכות השחר ברכת אלקי נשמה לברכת אשר יצר, לפי שקודם מודים על הנשמה שעל ידי הנשמה יעבוד האדם את ה', מקדימים לו ברכת אשר יצר, 'רופא כל בשר ומפליא לעשות', שרק כשהאדם יהיה בריא אזי יוכל לעבוד את הבורא כראוי.

דרכו בקודש של הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע שלא היה דורש חצאי פסוקים, ומשום כן היה מכנה את החפץ חיים בשם 'ראדינער', ולא בשמו

א. האהבת ישראל זי"ע מוויז'ניץ אמר בשם זקנו הרה"ק מרדכי' זי"ע שהלימוד בספר "דגל מחנה אפרים" מסוגל להצלחה בחינוך הילדים, לזכות לזרע ברך ה' ולהנצל מצער גידול בנים.

ויש לומר רמז לזה, דג"ל לשון גידול הבנים, מחנ"ה בגימטריא בני"ם עם הכולל, ואפרים ענינו כי הפרני אלקים בארץ עניי.

ויש להוסיף עוד בדרך צחות שאפרים"ם א' מתחלף בע', והרי זה בגימטריא מצע"ר, והרי זה רמז שעל ידי הלימוד בספה"ק דגל מחנה אפרים ניצולים מצער גידול בנים.

זה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים יט, ח) תורת ה' תמימה, הוא בשלימות גמור שאין בה שום דבר חסר רק בתכלית השלימות דדא ביה כולי ביה, ולכך משיבת נפש לכל אחד לפי מה שמאמין בו אבל הכל היא על ידי התורה.

זהו יש לפרש גם כן בפתיחת התורה מרמזת לזה במלת בראשית"ת שהוא ראשי תיבות ב'תורה י'ש א'לוקות ר'פואות ש'מות, ואפשר להחשיבו כשי"ן שמאלית המרמז לס'גולות, ות' היינו ת'מימה, שמפני שהיא תמימה לית בה שום דבר חסר, אלא נקראת שלימות כל דבר המחיה ברוחניות ובגשמיות.

מה שכתב בדגל מחנה אפרים שחיות האדם הוא על ידי התורה, בכלל זה נכלל מה שאמרו חז"ל במדרש (תנחומא בראשית א) ובזוה"ק שאסתכל באורייתא וברא עלמא, וממילא בריאות האדם הוא על ידי התורה.

ועל ענין זה של הקב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא מבואר בשם **השם משמואל**, וכן ביאר הגר"ח **מברסק**, כי הנה על פי השקפת אנשי העולם נראה שלכאורה התורה מתאימה עם טבע העולם, דבטבע העולם רציחה וגניבה גורם חורבן

(אחרי ע"ג). קודשא בריך הוא ואורייתא ונשמתיהון דישראל כולוהו חד. ומבואר כי חיות ישראל הוא כביכול מעצמות הקב"ה, כמו שנאמר (להלן ב, ז) 'ויפח באפיו נשמת חיים' ואיתא כלום אדם נופח אלא מעצמותו, וזאת התורה הוא האדם, לכך יש בה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד אבריו וגידיו של אדם (מכות כג: וברש"י שם), כמו שכתוב בפסוק (במדבר יט, יד) זאת התורה אדם וגו', וזה מרמז שהתורה ממש הוא עצמות האדם הרי קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולוהו חד, נמצא כשצריך להשיב נפש מישראל הן ברוחניות הן בגשמיות אי אפשר להשיב כי אם בקודשא בריך הוא ובאורייתא אשר משם אנו חיים, ומה שאנו רואים שלפעמים משיבים נפש חולה על ידי רפואות או שמות וקמיע או סגולות על כרחך שהם ממש התורה, כי הכל נכלל בתורה דהיינו אלוקות ורפואות וסגולות ושמות ולית בה חסר כלום, ואם היתה האמונה תקועה תמיד בלב כל בני האדם בה' והיה ה' מבטחו בודאי לא היה צריך לרפואות או לשום דבר, רק לחסד א-ל או על ידי תפלה לעורר חסד א-ל יתברך עליו להשיב את נפשו או על ידי לימוד תורתנו הקדושה כמו שכתוב (משלי ד, כב) ולכל בשרו מרפא, אך מחמת חסרון אמונה ח"ו צריכין לפעמים לרפואות או לשאר דברים.

רציחה, משום כן ברא העולם באופן שרציחה הוה חורבנה, ונמצא דאדרבה כיון דכתוב בתורה לא תרצח, רק משום כן טבע העולם הוא דרציחה הוה חורבן העולם, וכן הוא לגבי מצות הצדקה, שמשום שנאמר בתורה מצוה זו, לכן הוא קיום העולם.

וכמו כן יש לומר לפי שיש בעולם רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, לכן ברא השי"ת את האדם שהוא עולם קטן באופן זה.

העולם, ולכן אסרם הקב"ה, וצדקה וגמילת חסדים גורם קיום העולם, ומהאי טעמא הקב"ה צוה לעשותם. אבל אמר הגר"ח שאי אפשר לומר כן, שהרי הקב"ה ברא כל פרט וטבע של העולם, והא דרציחה וגניבה הוה חורבן לעולם הוא גם כן חלק מבריאת העולם שברא הקב"ה, והקב"ה הי' יכול לברוא עולם שרציחה וגניבה הוה קיומה, אלא שאמרו חז"ל אסתכל באורייאת וברא עלמא, בריאת העולם שורשה בהתורה הקדושה, ולפי שכתוב בתורה איסור

לשוב בתשובה באופן הראוי

וַאִיכָה אֲשִׁית בֵּינִךְ וּבֵין הָאֲשֵׁה וּבֵין זֶרְעֵךְ וּבֵין זֶרְעָהּ הוּא יְשׁוּפֵךְ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֵנוּ

עקב: (פרק ג פסוק טו)

כהיתר, וכשבאה עליהם צרה או דבר מה ומתעוררים לשוב, אזי אינם זוכרים עוונות ההמה, רק חושבים עבירות קטנות ההמה שאינם רק מנהג חסידות בעלמא, ותולים בזה כל הרעות והצרות ועל ידי זה נמנעו מלשוב, נמצא שהוא ישופנו עקב.

ועל פי זה ביאר מה שנאמר (תהלים ע) 'אלקים להצילני ה' לעזרתי חושה', שהכוונה הוא, הואיל ושורת הדין נתן להצילני מאויבי ואין צריך לזה מידת

יש ביאור נורא מהחתם סופר {יומא דהילולא כ"ה תשרי} על פסוק זה 'הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב', דמרמז שהס"מ נושא על ראשו כל עוונות בני ישראל כדכתיב על ראש השעיר, ויש בזה דבר נעלם רא"ש פתנים אכזר [דברים ל"ב] וזהו הוא ישופך רא"ש - ואתה תשופנו עקב, עבירות שאדם דש בעקביו הם מזיקים לאדם יותר ביום הכיפורים כשרוצה לשוף ראש, כי הנה מדרך בני אדם לעבור עבירות גדולות ונעשית להם

כענין הזה הביא בתהלים **אסיפת אמרים בשם הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע**, על הפסוק (תהילים לח, יט) 'כי עוני אגיד אדאג מחטאתי', כי יש בני אדם אשר עושים בכל יום כמה עבירות רח"ל במזיד כמו לשון הרע ושקר ורכילות וכדומה, ואין לו עליהם שום חרטה בלב, רק אח"כ אומר בדרך אגב שדברתי היום לשון הרע וכדומה, אבל אם נזדמן אליו שעשה איזה עבירה בשוגג, דהיינו ששכח והוציא עמו בשבת לרה"ר מטפחת או דבר אחר, יש לו יסורים מזה ויתחרט על זה בלב, וזה 'כי עוני אגיד', היינו מזיר אגיד בדרך אגב ולא בחרטה מעומק הלב, 'אדאג מחטאתי', היינו על שוגג יש לי יסורים גדולים מזה, ואדרבה צריך להיות בהיפך.

הרחמים, א"כ תוסיף מדת הרחמים למהר לפדות נפשי. וזהו **אלקים** שהוא מדת הדין אומר **להצילני**, א"כ ה' שהוא רחמים **לעזרתי חושה**, יבושו ויחפרו מבקשי נפשי וגו'. אמנם א"כ ע"י הבושה יתכפרו כל עוונותיהם כי כל העובר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו כל עוונותיו [ברכות ספ"ק], אמנם זהו דוקא כשהוא נותן על לבו שעל עבירה פלונית בא לו כן, אז מתכפר, אבל כשמפנה לבו לדברים קטנים לומר על שלא לבשתי לבנים בשבת כחסידיים בא לו כן אזי אינו מתכפר. וזהו 'ישובו על עקב בשתם', שהם יטעו ויאמרו על עבירות שאדם דש בעקביו בא להם זאת הבושה כדי שלא יתכפרו הגדולות. וראה שם המשך דבריו הק'.

תכלית חודש תשרי – כדי שישתוקק האדם לשוב לגן עדן כטעם הכנסתו של אדם הראשון לגן עדן

וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹקִים מִגֵּן עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: (פרק ג פסוק כג)

ולשוב לימי החולין, ימי השגרה, ואמר להם הרבי הבית ישראל דברי חיזוק, וכך אמר להם: הנה אנו מוצאים בפרשתן שהשי"ת ברא את אדם הראשון והכניסו לגן עדן, ובאותו יום חטא וגרשו השי"ת מגן עדן, ויש

חסידיים נכנסו להרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע בסיום חודש תשרי, לקבל ברכת פרידה קודם שהם שבים לביתם לקראת לילות חורף הארוכים, היה קשה עליהם להתנתק מאווירת הקדושה שהיו בה כל חודש תשרי

לשאול שהרי השי"ת הכל גלוי לפניו, וידע שאדם הראשון עתיד להגרש באותו היום מגן עדן, ולשם מה היה צריך להיברא שם ולשהות תחילה בגן עדן.

אבל ביאור הדבר הוא, האדם צריך לידע למה הוא צריך לשאוף, ואילו היה האדם נולד תיכף בתוך הזהומא של העולם הזה, לא היה יודע למה הוא צריך לשאוף, אבל מאחר שהוא נולד בגן עדן, וכבר טעם טעם גן עדן, גם אם גורש משם באותו היום, הרי שכל ימיו ישתוקק לשוב לגן עדן, וזהו הסימן דרך שלו להיכן הוא צריך חשוב.

כמו כן הנה בכל ימות השנה כשהאדם טרוד על המחיה ועל הכלכלה

יש לחוש שמא ישקע בטיט היין של העולם הזה, ומשום כן נתן לנו השי"ת את חודש תשרי, בו נמצאים אנו בהיכל המלך, מעבודת המלכיות של ראש השנה ועד לאהבה של יום הכיפורים, בחג הסוכות אנו נמצאים בסוכה שהיא צילא דמהימנותא 'הביאני המלך חדרי', עד לשמיני עצרת שזוכים ליחודא שלים, ימים בהם נמצאים בגן עדן עלי אדמות, ואז גם כששב האדם לימות החול, ידע היכן הוא מקומו ולהיכן הוא צריך לשאוף, לשוב לגן עדן.

וכן אמרו צדיקים על הפסוק 'וחג הסוכות תקופת השנה', שמימי חג הסוכות שואבים תקיפות וכח לכל ימות השנה.

להאכיל את בניי בכל שעה

וְהָבֵל הָבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֻלְבָּהּ וַיֵּשֶׁע ה' אֶל הָבֵל וְאֶל מִנְחָתוֹ. וְאֶל קַיִן וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו: (פרק ד פסוקים ז-ה)

כוונת הפסוק 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו', 'הבל' היינו הבל הפה של דיבורי התורה והתפילה, יש להם 'שעה' כלשון 'וישע', אך 'אל קין ואל מנחתו לא שעה', עבודת הקייע"ן [=ללעוס] אין לזה זמן, תמיד צריך להציע ליהודי לאכול... בלי שום הגבלה של זמן.

ידועה עבודת הקודש של הרה"ק ר' ישעיה מקרעסטיר שהיה נותן לבני ישראל לאכול בכל עת מצוא, ותמיד היה מן המוכן לאכול לאורחים הבאים לפניו. פעם הציעו לו לסדר שיהיו שעות קבועות בהם נותנים לאכול, ולא בכל עת ועונה. ויען ויאמר הצדיק, שזהו

ביאור הענין של אם תטיב שאת

הלא אם תטיב שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רבין ואלך תשוקתו ואתה תמשל בו: (פרק ד פסוק ח)

שזהו הפתח לכל חטאת, וא"כ איפוא מהו העצה, נע ונד תהיה בארץ, בחר לך את הדרך הממוצע שהוא שביל הזהב, שכאשר יש צורך בדבר ינהג באופן של ויגבה לבו, וכאשר יראה בעצמו שבא לידי גיאות אזי ינהג במידת הענוה.

וכן אמר הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זי"ע, שיהיה לו לאיש יהודי שני כיסים, באחד 'אנכי עפר ואפר', ובהשני 'ויגבה לבו בדרכי ה'', כי שניהם נצרכות ומועילות בעבודת השי"ת.

עוד אמר הרה"ק מרופשיץ, קודם שמורידים את הנשמה הק' לעולם הזה, מוליכים אותה על שביל, ועל השביל יש כמה וכמה פסוקים ומאמרים, מצד אחד נכתב 'ויגבה לבו בדרכי ה'', ובצד השני נכתב 'מאד מאד הוי שפל רוח', וכן עוד, ועד שמבין האדם מה שנעשה לפניו, מה דורש ה' ממנו, נולד האדם, וזהו עבודת האדם לידע אימתי ינהג עם מידה זו ואימתי ינהג עם מידה זו.

ובדרך צחות יש לימר שזהו ענין הנענועים בסוכות, לרמז שזהו סדר העבודה 'נע ונד תהיה בארץ', שינהג בכל מצב לפי הענין.

ביאר הרה"ק מרוז'ין זי"ע, וכן הביא בספה"ק בארות המים בשם הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב זי"ע, אם תטיב – שאת, אם אתה בעצמך תהיה טוב – אזי תוכל לישא כל אחד מישראל, אבל אם לא תטיב אם לא יהיה טוב, אזי לפתח, תראה בכל פתח ישראל, חטאת רובץ תראה שיש בכל אחד חטאים, שתיכף כשיראה פתחו של השני כבר יראה כל חסרונותיו.

באופן אחר ביאר הס"ק מרוז'ין זי"ע פסוק זה, ויש המבארים כן בשם בנו הרה"ק רבי שלום יוסף זי"ע, שפסוק זה מורה לאדם באיזה דרך תהיה הנהגתו, אם ינהג במידת הענוה או במידת ההתנשאות, הפסוקים מורים לנו כלל גדול בעבודת ה' שאם תטיב בעיניך את מעשיך ותראה אותם כטובים וישרים, שאת, תבוא לידי גיאות, ואילו אם לא תטיב בעיניך את מעשיך ותראה אותם כלא טובים ותמיד תפסול אותם, הרי אז אתה עלול ליפול ברשת העצבות ומרה שחורה, שזהו לפתח חטאת רובץ

להכיר שהיצה"ר הוא שונא

שם.

יחשוב שהיצר הרע הוא לו כאוהב, כי הוא להיפך, לכן ילך עמו ברוגז, ועי"ז יוכל להשמר ממנו.

כענין הזה שהיצר הרע עושה עצמו כאוהב, ידוע מאמר קדשו של הבעש"ט הק' זי"ע (ראה בס' אורח לחיים פ' לך), שמעתי בשם הבעל שם טוב ז"ל פירוש הגמרא שבת דף ע"ה שוחט משום מה מיחייב רב אמר משום צובע וכו', ופירשו התוספות אשוחט דעלמא קאי, ומה בעי התוספות בזה, אלא שרצו לומר דרך רמז, דקאי על מלאך המות, דלעתיד ישחוט אותו השם יתברך, ואמר משום מה מיחייב, הלא לכך ברא אותו השם יתברך להסית לבני אדם כדי שיהיה שכר ועונש ואם כן עושה הוא רצון קונו, ומשום מה מיחייב, וזהו שפירשו התוספות אשוחט דעלמא קאי, היינו על מלאך המות ששוחט לכל עלמא משום מה מיחייב, הלא הוא נברא בשביל זה להסית לבני אדם, ואמר רב דחייב משום צובע, שהוא צובע עצמו ומסית לבני אדם שיעשה מצוות, ומראה להם פנים כאילו עושים מצוות, והוא לא נברא אלא שיסית לבני אדם שיעברו עבירות, ולא שיצבע את

פירש"י: ואל"ף תשוקתו, של חטאת הוא יצר הרע תמיד שוקק ומתאוה להכשילך, ואתה תמשל בו, אם תרצה לתגבר עליו.

בחדושי הגרעק"א על התורה הביאו מכת"י של תלמידי הגרעק"א לבאר הפסוק, שהנה בגמרא אמרו (ברכות ה.), 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע', וכתב לבאר דברי הגמרא על פי דברי המהר"ם אלמושנינו וראנ"ח על הפסוק ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי (תהלים קיח, ד), כי נגד אויב שהוא מפורסם וידוע, יכול האדם להשמר ממנו, אכן אם מראה את עצמו כאילו הוא אוהבו, ובקרבו ישים ארבו, האויב הזה הוא גדול מאוד משום שלא יוכל להשמר ממנו, לכן אמר וביקש שיהיה ה' לי בעוזרי, היינו שעם אותם אנשים המזיקים לי ומראים את עצמם שעומדים לי בעזרתי, יעמוד ויעזור לי ה', כי אין אני בעצמי יכול להשמר ממנו, אבל 'ואני אראה בשונאי', כי באותם שהם שונאי ממש אני בעצמי אוכל לראות.

והנה היצה"ר מראה עצמו כאלו הוא אוהבו מאוד, ורק מכח אהבתו הוא מפתהו, לכן אמרו 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע', היינו שאל

וַיֹּאמֶר קִין אֶל הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם
בְּשָׂדָה וַיִּקָּם קִין אֶל הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ
וַיֶּשׁ שֵׁם הָרֵבָה דְּקָדוּקִים, מֵהָ אָמַר קִין
לְהַבֵּל וְעוֹד דְּקָדוּקִים.

עצמו כמו אוהב נאמן איש טוב ומסית
לעשות מצוות ובשביל זה לא נברא,
ועל כן יהיה חייב.

ומבאר הגר"א, שהנה חז"ל אמרו (ב"ר
כב, ח) דהבל היה גבור יותר מקין. נמצא
שאם היה קין רוצה לקום על הבל
בדברי ריב להורגו לא היה יכול לו, כי
חלוש הוא ממנו ואימתו מוטלת עליו,
לכן מה עשה קין, הלך עמו ברמאות
וקרא אותו תמיד אחיו כדי שלא ישמור
את עצמו ממנו ולא ירגיש בדבר. וזהו
ויאמר קין אל הבל "אחיו", הכוונה אחיו
ברמאות. ועל ידי זה 'ויהי בהיותם
בשדה', מקום רחוק מאביהם ומאמם,
'ויקם קין על הבל אחיו ויהרגהו', לפי
שלא ידע להשמר ממנו, וכמו שנאמר
דוברי שלום עם רעיהם וגו'.

כענין זה ביאר עוד הגרעק"א במקום
אחר מה שאמרו חז"ל (שבת לא). שהלל
הזקן אמר לגוי שבא להתגייר 'דעלך
סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה
כולה', וביאר רבי עקיבא איגר כך, 'מה
דעלך סני', מי ששונא אותך, כלומר
היצה"ר שהוא שונאו בנפש של האדם,
'לחברך לא תעביד', אל תעשה אותו
חבר לך, שלא ידמה שהיצר הרע בא
לטובתו, שהרי הוא שונאו הגדול.

וראה בספר אפריון בפר' ויחי (להלן
מח, טז) שביאר לפי זה הפסוק איש את
רעהו חיים בלעו.

והנה קין לא רק שלא שמע בקול ה',
כדי שעל ידי כן יפטר מהשטן, אלא
שהוא נהג עם הבל אחיו כמנהגו של
היצר הרע, וכמו שמבאר הגר"א (ספר
אדרת אליהו) את הפסוק שנאמר (פסוק ח)

עניי שבת בראשית

ביותר, וביקש לשמוע ממנו כמה אחוזי
התרפאות יש, ושאלו כמה אנשים
נתרפאו על ידו ממחלה זו, וענה הרופא,
אגלה לך האמת, עדיין לא מצאתי מי

סיפר הגאון ר' יצחק הוטנר, הגאון ר'
אברהם גרודז'ינסקי הי"ד, חותנם של
הגר"ח קרייזוויטרה והגר"ש וולבה, חלה
פעם במחלה קשה, ונסע לרופא מומחה

ומבקשים ממנו מחילה וסליחה, אבל אין די ברפואה של חודש תשרי, אלא צריך האדם לשנות את מהלך חייו, כדי שלא ישוב לעבר שלו.

וזהו הענין של שבת בראשית, כי הנה צדיקים אמרו שבין ראש השנה ליום הכיפורים הם עשרת ימי תשובה, תשובה מיראה, בחג הסוכות באים לתשובה מאהבה, ועכשיו הוא תשובה באמת, על אמת אמרו חז"ל (שבת קד). קושטא קאי, שיהיה קיום אמיתי לתשובה, וזהו הענין של שבת בראשית, להתחיל הכל מחדש ולקיים את התשובה בפועל.

שיסכים באמת להתרפא חוץ מאחד ששמו ליפקין, שכן עיקר אופן הריפוי הוא על ידי שינוי אורחות התזונה והחיים, וכדי לבא לרפואה שלימה צריכים ללכת על פי ההנחיות שאני נותן, אבל לאדם קשה עד מאד לשנות מהרגליו, אכן כשהגיע אלי אותו יהודי ליפקין, הוא שינה באמת את כל ארחות ומהלך חייו הגשמיים, כדי שיתרפא ברפואה שלימה, ולאחר בירור נתברר שליפקין זה הוא הגאון ר' ישראל ליפקין סלנטר זצ"ל.

וסיים ר' יצחק הוטנר, הנה בחודש תשרי באים כל ישראל לרופא כל בשר

פני פרשת בראשית – עשנת תשפ"ה

התחלת התורה – האמונה והבטחון

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ (בראשית א, א).

מהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ומה טעם פתח בבראשית'. ומבאר הרה"ק מבארדיטשוב, 'מה טעם פתח בבראשית', הרי זה טעם מתוק ביותר במה שפתח בבראשית, לפי שפרשיות חומש בראשית מחזירות בלבבות בני ישראל האמונה והבטחון, שלפני שהשי"ת מצוה אותנו בני ישראל את התרי"ג מצוות, נאמר לנו ענין בריאת שמים וארץ ומעשה אבות, שעל ידי זה נקבל טעם בכל התורה והמצוות, כנאמר בפסוק (תהלים קיט) 'כל מצותיך אמונה', ולכן יש טעם מתוק במה שפתחה התורה בבראשית ברא.

בספה"ק שפתי צדיקים הביא בשם הרה"ק מאפטא זי"ע כמה רמזים בפסוק בראשית, ב'ראשית ב'רא א'להים א'ת ר'ת בבא"א, נוסריקון ב'ך ב'טחתי א'ל א'בושה (תהלים כה, ב), ולמפרע א'שרי א'דם ב'וטח ב'ך (שם פח, ג).

ודבר זה הוא יסוד כל התורה כולה, זהו הא' ב' של התורה הק', האמונה והבטחון בהשי"ת, אשרי אדם בוטח בך, בך בטחתי אל אבושה.

וכן ביאר הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע על דברי רש"י הק' כאן 'אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא

אחד המרבה שלא לשמה ואחד הממעט לשמה – מי מהם עדיף

והַבֵּל הִבִּיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֻלְבָּהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל הַבֵּל וְאֶל מִנְחָתוֹ. וְאֵל קִין וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקִין לְקִין מְאֹד וַיַּפְּלוּ פָּנָיו. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִין לָמָּה הָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ. הֲלוֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֹקֶתָ וְאַתָּה תִּמְשָׁל בּוֹ (בראשית ד, ד-ז).

בהקדמה לספר שו"ת מנוחת אשר אשר אנשיל הלוי בן רבי שמואל בעל (בפתיחה לשו"ת ח"א) הביא הגה"ק רבי המנוחת אשר מטשענגער זי"ע לבאר

והביא ראייה שהיה מותר לו לאכול מבשר הקרבנות ממה שאמרו בגמרא **זבחים** (דף קטז). על הפסוק 'והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן', 'איזהו דבר שחלבו קרב לגבי מזבח ואין כולו קרב לגבי מזבח הוי אומר זה שלמים', ולכאורה כיצד היה יכול להקריב שלמים, מאחר שאדם הראשון לא הותר לו לאכילה בשר בהמה, ומכאן ראייה שרק בבשר חולין היה אסור, אבל בשיירי הקרבנות היה מותר לו לאכול, עי' מה שהאריך בזה}.

ומבאר המנוחת אשר שהנה כאשר הקריב קין את קרבנו, היה זה כולו לה', שלא היה לו בזה שום מחשבה שלא לשמה, ומשום כן לקח כקרבן מן הפשתן, אבל הבל שהביא לקרבן מבכורות צאנו ומחלביהן, היתה לו בזה גם כוונה שלא לשמה, שעל ידי הבאת הקרבן יוכל לאכול בשר בהמה, וזהו 'והבל הביא גם הוא', שנתכוין גם לטובת עצמו, ומשום כן לא נאמר אצל הבל מנחה לה', לפי שהיה חסר בכוונתו מהיותו כולו לשם שמים.

אלא שיש להבין אם כן מהו הטענה על קין בכך שהביא רק מן הפשתן. ומבאר המנוחת אשר שמה שאמרו 'אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים', הכוונה דוקא במי שאין לו, אומרים לו שביא מה שבכוחו ובלבד שיכוין לבו לשמים, אבל העשיר

הפסוקים, ודקדק מדוע אצל קין נאמר מנחה לה', ואילו אצל הבל לא נאמר שהביא מנחה לה', עוד דקדק מה שנאמר אצל הבל "והבל הביא גם הוא", מה הכוונה גם הוא, ועוד כמה דקדוקים.

והנה רש"י פירש מה היה החילוק בין קרבנו של קין לקרבנו של הבל, שקין הביא מן הגרוע, ויש אגדה שאומרת זרע פשתן היה, ואילו הבל הביא מבכורות הצאן, שהביא מן המובחר, ומשום כן קיבל השי"ת רק את קרבנו של הבל ולא קרבנו של קין.

אבל כאשר נתבונן בפסוקים נמצא שלגבי קרבנו של קין נאמר 'מנחה לה', ואילו אצל הבל לא נאמר תואר חשוב זה 'מנחה לה', אלא נאמר רק 'והבל הביא גם הוא'.

ומבאר שהנה חז"ל אמרו שלאדם הראשון לא הותר לאכול בשר בהמה וחיה, והותר לו לאכול רק פירות וירקות, וכמו שאמרו במסכת סנהדרין (דף נט): 'אדם הראשון לא הותר לו בשר לאכילה', ורק לאחר המבול הותר לבני נח לאכול בשר בהמה וחיה. ומביא המנוחת אשר חידוש נפלא, שאף שלא הותר לאדם הראשון לאכול בשר בהמה, היינו ב'בשר חולין', אבל משיירי 'הקרבנות' הותר לו לאכלם.

{וראה עוד בספר להורות נתן (ריש ויקרא) שהאריך בענין זה אם הותר לאדם הראשון לאכול מבשר הקרבנות,

חשוב מהראשון, לפי שכל כונתו הוא לשמים.

ומבאר ה'מנוחת אשר' שדבר זה פשוט הוא שהעשיר שנותן סכום קטן אין ערך לנתינתו, לפי שהוא כפוי טובה, שהשי"ת נותן לו את כל הטוב, ומשפיע עליו שיוכל לתת הרבה, ואם כן עליו לתת ככל אשר יושת עליו, ואף אם עדיין אינו בדרגה שיכול לתת לשם שמים, אבל עדיין יש עליו חובת הכרת הטוב לתת הון רב לצדקה, כדי להכיר טובה להשי"ת על כל הטובה שגמלו, ואם הוא מסוגל לתת רק סכום קטן, הרי זה מורה על רוע לבבו, שאין לו הכרת הטוב להשי"ת, שהוא מרגיש שכל הממון הוא שלו, ויש לו חשבונות של לשם שמים. אבל הראשון שנותן סכום גדול, אף שיש לו גם כוונה של כבוד, אבל יש בו ההבנה שמאחר שהשי"ת משפיע עליו טובה, הרי הוא צריך להשיב לו טובה, 'כי ממך הכל ומידך נתנו לך', ומה שהוא נותן שלא לשמה, על כגון הא קיי"ל 'מתוך שלא לשמה בא לשמה', אבל מי שיש לו לב רע ומרגיש שהממון שלו, לא ישפר את דרכיו, נמצא שמן הראוי שיתן האדם הרבה גם כשחסר בכוונה.

ועל פי יסוד זה מבאר המנוחת אשר את הפסוקים, כי הנה כבר הזכרנו לעיל שעד לדורו של נח לא הותר להם לאכול בשר, ורק אצל נח לאחר המבול

שמביא מנחה במקום פר, אינו מתכפר בזה. כמו כן מי שמביא קרבן מועט כדי שתהיה כוונתו כליל לשם שמים ולא יהיו לו בזה גם פניות לטובת עצמו, הרי זה בא מחמת רוע הלב, שמאחר שהשי"ת העניק לו כל טוב, היכן היא מדת 'הכרת הטוב' שלו, וכי לזה ייקרא 'כוונתו לשם שמים'. ואמנם הבל אכן היתה כוונתו גם כדי שיוכל לאכול בשר, אבל היות והביא מן המובחר, במשך הזמן 'מתוך שלא לשמה בא לשמה', שהוא מרגיל עצמו לתת, עד שיהיה 'ויקחו לי', לי - לשמי, אבל קין מאחר שהוא מביא מן המועט, יש עליו טענה על שמיעט בקרבנו.

שהנה כשעומדים שני עשירים לפנינו, ומבקשים מהם סכום הגון לצדקה גדולה, והראשון נותן סכום גדול, אבל הוא מכוין גם לכבוד עצמו, ואילו חבירו נותן רק סכום קטן, והוא אומר שכוונתו היא לשם שמים בלבד, לכאורה יש להתבונן מי החשוב יותר, הראשון שנתן נדבה גדולה עם פניות לכבוד עצמו, או השני שנתן סכום קטן אך לשם שמים. שהנה השני בא בטענה, שבאמת בידו לתת סכום גדול, אבל אז לא יוכל לכוין ליבו רק לשמים, שהרי יתנו לו כבוד, ומשום כן הוא נותן סכום קטן, והרי זה נחשב כסכום גדול, כי אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים, ואפשר שהוא

ובענין מאמר חז"ל הנ"ל 'אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים', מן הראוי לציין מה שביאר בזה הרה"ק רבי דוד בנו של הרה"ק מקאצק זי"ע, הנה העולם לומדים שכוונת מאמר חז"ל הוא שהממעיט יכוין ליבו לשמים, ואז הוא חשוב כמרבה, אבל הוא ביאר להיפך, שהנה הממעיט מחמת מיעוט קרבנו בודאי שהוא מכוין לבו לשמים, אלא שאומרים למרבה שגם הוא יכוין לבו לשמים, ולא יתפאר בקרבנו המרובה.

ביאור נוסף בפסוק זה איתא מהרה"ק רבי ישעיה'לע מקרעסטיר זי"ע, שהנה ידוע שהרה"ק רבי ישעיה'לע היה נותן מזון לבני ישראל, והיה עומד קודם תקיעת שופר ומכוין מזון למתפללים, והיה אומר, כל הצדיקים עוסקים בשעה זו קודם תקיעת שופר ברזא דרזין, ואני עוסק ב'לשובע ולא לרזון', שהוא מכין מזון לבני ישראל הרעבים.

ואמרו עליו צדיקי דורו הלשון שבספרא דאדם קדמא נכתב שבעקבתא דמשיחא הרה"ק רבי ישעיה ברבי משה' יהיה "דער קעכער" של כלל ישראל, ואמרו צדיקים הכוונה שעל ידי שהיה עומד ומכוין מזון לבני ישראל היה משפיע מלעילא השפעות

הותר לו לאכול בשר, לפי שהציל את כל הבעלי חיים, ואיתא בקדמונים, שגם קודם המבול, כששחטו זבח לה', היו מקריבים את החלבים לה', ואז היה מותר למקריב לאכול מבשר הזבח, והנה כשהבל הביא קרבן היה זה מבכורות צאנו ומחלביהן, שהיה זה קרבן גדול ושמן, אבל לא היה זה מנחה לה', שלא היה זה רק לשם שמים, אלא הביא 'גם הוא', שעל ידי הקרבת הקרבן יוכל לאכול גם הוא חתיכת בשר. ואילו קין שהביא מפרי האדמה, וכוונתו היתה 'לשם שמים' - מנחה לה', וחשב שאף שהוא ממעיט בקרבנו, אבל הוא מכוין ליבו לשמים. אבל השי"ת שעה רק לקרבנו של הבל, ואל קין ואל מנחתו לא שעה, ויחר לקין מאד ויפלו פניו וגו', מאחר שכוונתו היתה רק לשם שמים ולדעתו היה עדיף מבהל, ועל זה אמר לו השי"ת: למה חרה לך ולמה נפלו פניך, הלוא אם תיטיב - שאת, ואם לא תיטיב וגו', שמי שעושה פעולה שיוכל לצאת מזה טובה, אף שהוא 'שלא לשמה', אבל יכול לצאת מזה לשמה, 'שאת', הרי זה רצוי למעלה, אבל 'ואם לא תיטיב', שהוא עושה פעולה שבאה מחמת רוע הלב, ואין רואים את העתיד שיהיה לטובה, את זה אין השי"ת מקבל.

'שעון', כלשון וישע, ששייך לקבוע זמן של תורה ותפילה, וכבחז"ל 'זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד' ויש עוד מנחה של קין, עבודת הקייען {לעיסה}, מה שנותנים לבני ישראל לאכול, ועל זה נאמר 'ואל קין ואל מנחתו לא שעה', שעבודת הקייען {ללעוס} אין לה שעה, שבכל זמן וכל עת צריך להציע ליהודי לאכול... בלי שום הגבלה של זמנים, כי כשהדבר נוגע למזונו של אדם מישאל, צריכים להעמיד לפנינו לאכול בריווח ללא צמצום והגבלה.

ובאופן זה המשיך הרה"ק מקרעסטיר כדרכו השפעות טובות על בני ישראל בכל זמן ועידן.

טובות ופרנסה טובה בהרחבה לבני ישראל עד היום הזה.

ומסופר, כי משנתברו הבאים לאכול אצלו, בקשו ממנו לסדר שעות מיוחדות בהם יוגשו הסעודות, ולא שבכל רגע שאחד נכנס יתנו לפניו לאכול בהרחבה. אבל רבי ישעיה'לע מאן לשמוע על קביעת השעות, ובאותה עת אמר רבי ישעיה'לע את פירוש הפסוק בנוסח קרעסטיר: 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, שהנה יש ב' מיני מנחות – נחת רוח שעושים בני ישראל להשי"ת, מנחה אחת היא תורה ותפילה, שהוא הבל התורה והתפילה, ומנחה זו יש לה זמן קבוע, יש להם

להתפלל על הכל

ונח מצא חן בעיני ה' (בראשית ו, ח).

ומבארים בספרים שהנה בגזירת המבול נאמר (בראשית ו, יג) 'כי מלאה הארץ חמס מפניהם', ופירש רש"י, 'לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל', ומצאנו שנח היה לו שייכות לחמס, כי הנה כשאמרה שרה אמנו לאברהם אבינו (בראשית טז, ה) 'חמסי עליך', פירש רש"י 'חמס העשוי לי עליך אני מטיל העונש, כשהתפללת להקב"ה מה תתן לי ואנכי הולך עירי לא התפללת אלא עליך

במדרש אמרו ונח מצא חן. תנא דבי ר' ישמעאל, אף על נח נחתם גזר דין אלא שמצא חן, שנאמר נחמתי כי עשיתים ונח מצא חן בעיני ה', מבואר בדברי המדרש שבאמת גם נח היה בכלל הגזירה, אלא שמחמת שמצא חן בעיני ה' ניצול.

ולכאורה זהו מדרש פליאה, שהרי בפסוק נאמר בפירוש שנח היה צדיק תמים.

והיה לך להתפלל על שנינו והייתי אני
נפקדת עמך, ומבואר שכאשר צריך
להתפלל על השני ואינו מתפלל הרי זה
בכלל חמס, בבחינת 'גזל העני'.
שהיה לו להתפלל על בני דורו ולא
התפלל, ולכן נקרא המבול על שמו 'מי
נח', ונמצא שהיה לו גם כן שייכות
לענין של 'חמס', ולכן גם נח היה בכלל
גזירה זו, אלא שמשום שנח מצא חן
בעיני ה' ניצול מהגזירה. ועל נח אמרו חז"ל שיש טענה עליו

שוב ניתן לדושיג

ספר נעימות דפרשה - בראשית

מ'לוקט מחדך שיעורוים מופמ"מ
דדח"ג יעדקן אהרן נאלדדורש שלט"א

במחיר 25 ש"ח

לקניה ליעוד קשר בפי' 0534143747

ניתן לשלם בעמדות
"נרדים פוליס" ע"ש "נעימות דפרשה"

